

Door gastvrijheid de genade van God laten zien

Preekschets voor vluchtelingengebetsdag

“Leg u toe op de gastvrijheid (= liefde tot
de vreemdeling)”

Romeinen 12:13b (HSV)

Drs. Simon van Dijk, 2011

Inleiding

Voor u hebt u de preekschets die gemaakt is voor de vluchtelingengebetsdag. De zondag rond de wereldvluchtelingendag (20 juni) waarop kerken en christenen wereldwijd bidden voor vluchtelingen. We hopen dat deze preekschets voor u een handig middel is om een dienst te houden om gemeenteleden te betrekken bij vluchtelingen en hun houding hierin.

U vindt hierna eerst wat exegetische opmerkingen over Romeinen 12 en de kerntekst "Leg u toe op de gastvrijheid", Rom. 12:13b. Daarna de plek van vreemdelingen in de Bijbel. Dan een paar lijnen naar het heden en een blik in de kerkgeschiedenis. Tot slot een opzet van de preekschets met aanwijzingen voor de liturgie.

Van harte Gods zegen en creativiteit toegewenst bij het vormgeven van de dienst.

1.	De plaats van Romeinen 12 in de brief van Paulus aan de Romeinen	3
2.	Romeinen 12: ons leven als een offer	3
3.	Romeinen 12: 13b: "Leg u toe op de gastvrijheid" (=liefde tot de vreemdeling)	4
4.	De vreemdeling in de Bijbel	5
5.	Lijnen naar het heden	6
6.	Uit de kerkgeschiedenis	7
7.	Preekschets	8
8.	Aanwijzing voor de liturgie	9
9.	Geraadpleegde literatuur	10

1. De plaats van Romeinen 12 in de brief van Paulus aan de Romeinen

Op het eerste gezicht lijkt Romeinen 12-16 een wat op zichzelf staand gedeelte. De hoofdstukken 1 tot en met 5 gaan over de rechtvaardiging door het geloof. De hoofdstukken 6 tot en met 8 over het leven door de Geest. Dan volgen de bekende hoofdstukken 9 tot en met 11 over de plaats van Israël in de heilsgeschiedenis. De laatste hoofdstukken van de Romeinenbrief, waarin diverse onderwerpen aan de orde komen, lijken er wat verloren bij te staan. Maar niets is minder waar. Zij vormen een organisch geheel met de voorafgaande hoofdstukken. Maar hoe moeten wij de samenhang dan zien?

a. De verhouding tussen Romeinen 12 en Romeinen 1 t/m 8

Wie gerechtvaardigd is door het geloof (1-5) en leeft door de Geest (6-9) toont dit in het leven van alledag (12). Vanaf hoofdstuk 12 volgt dus een concrete uitwerking van de hoofdstukken 1 t/m 9.

b. De verhouding tussen Romeinen 12 en Romeinen 9 t/m 11

Hoe Romeinen 12 zich verhoudt tot Romeinen 10-11, het gedeelte over Israël, is minder snel te zien. In Romeinen 11 vers 14 spreekt Paulus het verlangen uit dat de christenen uit de heidenen de joden die nog niet in Jezus Messias geloven tot jaloersheid zullen verwekken en hen zo zullen behouden. Vanaf Romeinen 12 volgen concrete aanwijzingen hoe zo'n leven dat tot jaloersheid verwekt er uitziet. (Voor verdere gegevens over de verhouding tot Romeinen 9 t/m 11, zie: Dr. J. van Bruggen, *Romeinen, christenen tussen stad en synagoge*, Kampen 2006)

2. Romeinen 12: ons leven als een offer

Zoals opgemerkt: vanaf hoofdstuk 12 gaat de Romeinenbrief in op concrete levenswandel door de Geest. In deze bespreking beperk ik mij tot die gedachten uit Romeinen 12 die een duidelijke relatie hebben met de tekst van de preek.

- 1) *Ons lichaam als een levend offer* (vers 1). Gelovigen brengen geen offers in een tempel. Zij brengen *zichzelf* ten offer. De dienst aan God heeft te maken met het lichamelijke, concrete, aardse bestaan van de mens. De gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling is daarvan een concreet voorbeeld. Immers, de gelovigen leven uit Gods ontferming. Zij ontfermen zich over anderen, omdat God zich over hen heeft ontfermd! *Gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling betekent: onszelf offeren.*
- 2) *Gelovigen dienen niet aan de wereld gelijkvormig te worden* (vers 2). De christen past niet in het schema van de wereld. Hij heeft een nieuwe gezindheid. Hij weet wat de wil van God is. Hij heeft onderscheidingsvermogen gekregen. En het vaste oriëntatiepunt daarbij is: Gods barmhartigheid. Zo ontwikkelt zich een nieuwe, barmhartige, houding, óók ten opzichte van de vreemdeling. De bekeerde heidenen in Rome worden ingeschakeld bij Gods beweging om Zich over de verloren wereld te ontfermen. *Gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling betekent: de wereld niet gelijkvormig zijn.*
- 3) In de verzen 3 tot en met 8 maant Paulus tot bescheidenheid in de gemeente. De één mag zich niet boven de ander plaatsen, maar binnen de gemeente heeft ieder de ander nodig. Ieder heeft zijn eigen gave, charisma, (Van Bruggen: 'geschenk', 'cadeau') ontvangen en dient deze te gebruiken met het oog op het geheel van de gemeente. Zo wordt de gemeente de oefenplaats om *op de ander* gericht te zijn. Met het oog op de tekst van de preek valt ons vooral de volgende gave op: *ontferming* (eleos, vers 8). Hoewel iedere christen zich door barmhartigheid dient te kenmerken, hebben sommige

gemeenteleden hierin een bijzondere gave. Men dient zich wel met *blijmoedigheid* over de ander te ontfermen. Als men dat binnen de gemeente niet heeft geleerd, hoe zal men dat buiten de gemeente (bijvoorbeeld door middel van liefde tot de vreemdeling) in de praktijk kunnen brengen? Bij dit alles gaat het niet om een door de gelovigen zelf op te brengen vervulling van de Wet. Maar het gaat om het leven door de Geest en in de kracht van de Heilige Geest. Dat blijkt o.a. uit vers 11, waarin gesproken wordt over 'het vuur van de Geest'. *Blijmoedige gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling wordt in de gemeente geoefend.*

- 4) Het kernwoord van deze nieuwe gezindheid is *liefde*. In de verzen 9 tot en met 21 wordt de veelvormigheid van deze liefde zichtbaar. De liefde (philadelphia) begint weliswaar binnen het huisgezin van God, maar blijft daartoe niet beperkt. De christen leeft immers niet alleen in de gemeente, maar staat ook in de wereld. De gemeente mag dan de trainingsplaats zijn, maar bij trainen kan het niet blijven. De liefde van de gelovige strekt zich dan ook ver uit: tot de vreemdeling (philoxenias, 13b), de vervolger (14), degene die kwaad doet (17) en de vijand (20). Zo kan het kwade worden overwonnen door het goede (21). In deze context staat dus ook vers 13 b, de tekst voor de preek. *Gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling sluit geen enkele vreemdeling uit.*

3. Romeinen 12: 13b: “Leg u toe op de gastvrijheid” (=liefde tot de vreemdeling)

Voor het woord 'gastvrijheid' staat er in het Grieks 'philoxenia', wat 'liefde tot de vreemdeling' betekent. Opvallend is dat de vreemdeling wordt genoemd tussen de heiligen ('Wees deelgenoot in de noden van de heiligen') en de vervolgers ('zegen wie u vervolgen'). *De vreemdeling tussen broeder en vijand.*

Liefde tot de vreemdeling is nooit vanzelfsprekend. Zij komt je niet aanwaaien. Je moet je er op toeleggen (dioko). Dit woord duidt op het doelbewuste leven dat een christen dient te leiden. De christen legt zich toe op een veelheid van dingen. Op vrede onder elkaar (Rom 14,19), op de heiliging, op de liefde, op de gerechtigheid, maar ook op de liefde tot de vreemdeling! Ook in Fillipenzen 3: 12 en 14 wordt dit woord 'dioko' gebruikt. Paulus *jaagt ernaar* om te komen tot de opstanding van de doden. Paulus *jaagt naar* het doel: de prijs van de roeping van God. Het gaat bij al deze woorden op dingen die je nooit 'in de vingers hebt'; de christen streeft er zijn leven lang naar. Ook het je toeleggen op de liefde tot de vreemdeling, gaat een levenlang mee.

Overigens wordt het woord dioko hier in overdrachtelijke betekenis gebruikt. Letterlijk betekent het woord: 'vervolgen'. In deze letterlijke betekenis wordt het woord gebruikt in vers 14: 'zegen wie u *vervolgen*'. Ook vervolgen doe je doelbewust. Kortom: op hetzelfde moment dat de gelovige wordt *vervolgd*, is hij bezig zich *toe te leggen* op de liefde tot de vreemdeling.

Terug naar het woordje philoxenia/gastvrijheid/ liefde tot de vreemdeling. Niet altijd heeft het woord een directe link naar de vreemdeling. Soms wordt het vooral gebruikt voor de gastvrijheid van gemeenteleden onderling. Niettemin is het waardevol de letterlijke betekenis van het woord ook dan niet uit het oog te verliezen.

De gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling is geen hobby voor de enkeling, maar wordt van de gehele gemeente verwacht. Vanzelfsprekend is de gezindheid daarbij belangrijk: men dient het te doen 'zonder morren' (1 Petrus 4:9). Hebr 13: 1 refereert aan de geschiedenis van Abraham (Gen.18:3), die door zijn gastvrijheid zonder het te weten aan engelen onderdak heeft geboden. De vreemdeling blijkt

(achteraf!) een boodschapper van God! Ook van de opziener mag gastvrijheid/liefde tot de vreemdeling worden verwacht (1 Tim. 3:2, Titus 1:8). De weduwe strekt het eveneens tot eer de vreemdeling te herbergen (1 Tim. 5:10).

Het ontvangen van gasten kan tot grote zegen zijn:

- Cornelius ontvangt Petrus in zijn huis (en Petrus wil het huis van deze vreemdeling binnengaan!) en hoort van hem 'woorden van zaligheid' (Hand. 10: 22-25).
- Op Malta wordt Paulus vriendelijk ontvangen door Publius, die hem drie dagen onderdak biedt. Paulus geneest hierop de zieke vader van Publius (Hand. 28:7,8).
- De Emmaüsgangers ontvangen een Man, die Jezus blijkt te zijn (Lukas 24).

4. De vreemdeling in de Bijbel

a. Het Oude Testament

Reeds in het Oude Testament geniet de vreemdeling Gods bijzondere zorg.

Gastvrijheid is een vanzelfsprekende plicht:

- Abram ontvangt de drie mannen (Gen. 18)
- Lot ontvangt de twee engelen (Gen. 19)
- De vermoeide reiziger wordt een maaltijd bereid (2 Sam. 12:4)
- Job ontving de vreemdeling in zijn huis (Job 31:32)

In het Oude Testament zijn het de goddelozen die de vreemdeling slecht behandelen:

- De inwoners van Sodom (Gen. 19)
- De gruweldaad in Gibeon (Richt. 19:22)

De vreemdeling staat op één lijn met de weduwe en de wees, de armen en de onderdrukten. Daarom heeft hij Gods bijzondere bescherming nodig. De wet van God verbiedt dan ook de vreemdeling te onderdrukken. Immers, Israël is zelf ook een vreemdeling in Egypte geweest (Ex. 22:21). De liefde tot de vreemdeling is geworteld in het wezen van het volk Israël. Geen wonder dat de vreemdeling dezelfde sabbatsrust als de Jood mag genieten (Ex. 20:10). God Zelf heeft de vreemdeling lief (Deut. 10:18). Philoxenia wortelt dus ook in het wezen van God! Bij de inwijding van de tempel bidt Salomo dat God het gebed van de vreemdeling zal horen (1 Kon. 8:43). Overigens is er een duidelijk onderscheid tussen de beschermwaardigheid van de vreemdeling als persoon en de heidense religie die hij aanhangt. Het dienen van andere goden is en blijft afgoderij en wordt als zodanig veroordeeld en bestraft (1 Kon. 11:4, Jer. 5:19, Joz. 24:23).

b. Het Nieuwe Testament

Bekend is de tekst Mattheüs 25:31- 46. Jezus identificeert zich daar met de vreemdeling, de ksenos. Wie de vreemdeling ontvangt, ontvangt Jezus zelf! Bij het eindoordeel wordt de gelovige rekenschap gevraagd over zijn gastvrijheid. Het gaat hier dus over een zaak van groot belang. Bij het eindoordeel komt het onderwerp gastvrijheid aan de orde.

Regelmatig is Jezus te gast geweest bij zondaren. De Farizeeën en de schriftgeleerden merken op: " Deze *Man* ontvangt zondaars en eet met hen". In de gelijkenissen van Jezus komt het beeld van de gastmaaltijd regelmatig naar voren. Ook in de uitnodiging tot Zijn Koninkrijk, wordt vaak gebruikgemaakt van het beeld van een maaltijd.

Voor de gelovige kan het niet moeilijk zijn zich met de vreemdeling te identificeren. Immers, de gelovigen zijn ook gasten en vreemdelingen op deze aarde (Hebr. 11:13). Zij verlangen naar het hemelse vaderland (Hebr. 11:6). Het burgerschap is in

de hemel (Fil. 3:20). Hij is in Jezus Christus 'in de hemelse gewesten gezet' (Ef. 2:6). Geen wonder dat heilige levenswandel van de gelovigen (waaronder de liefde tot de vreemdeling) bij de heidenen bevreemding oproept (ksenizontai, van ksenos).

5. Lijnen naar het heden

- 1) De liefde voor de vreemdeling is geen doel op zich. Zij staat in de brief aan de Romeinen in het kader van het jaloers maken van Israël. **De christelijke gemeente mag door haar gastvrijheid Gods genade laten zien aan de desbetreffende vreemdeling én aan het Joodse volk.** Het joodse volk blijft dus nadrukkelijk in beeld. Het is Gods verlangen dat *alle volken* (Jood en heiden) Hem aanbidden. Ook de Somalische asielzoeker op het asielzoekerscentrum (azc) en de Irakese vluchtelingen bij ons in de straat.
- 2) 'Door middel van gastvrijheid de genade van God laten zien'. De genade van God laat zich in de eerste plaats *zien*. Door onze daden. Zelfs al spreken wij de taal van de vluchtelingen niet. De taal van de liefde verstaat iedereen. Wat de vreemdeling te zien krijgt weerspiegelt *Gods genade*. De christelijke gemeente ziet om naar de vreemdeling/ vluchteling. Maar de vluchteling zelf is arm en berooid. Zo ziet God om naar 'arme en berooide zondaren'.
- 3) Als wij gerechtvaardigd zijn door het geloof en leven door de Heilige Geest heeft dat gevolgen voor onze houding ten opzichte van de vreemdeling. De gelovigen leeft niet naar het schema van deze wereld. Tegenwoordig treft men veel 'xenofobie' (= angst voor de vreemdeling) aan. De Heilige Geest leert ons 'xenofilie', liefde voor de vreemdeling. Liefde werpt immers de vrees uit (1 Korinthe 13).
- 4) Liefde is geen vaag begrip, maar krijgt handen en voeten. Liefde voor de vreemdeling neemt de vorm aan van gastvrijheid. Hoe kan je deze gastvrijheid gestalte geven? Voorbeelden: hen op het azc opzoeken (er is er altijd wel een in de buurt), hen onze tijd geven. Hen praktische hulp bieden. Wegwijs maken in onze woonplaats. Hen thuis uitnodigen. Het evangelie vertellen. Taalles geven. Zo mogelijk: in de kerk uitnodigen. Zorgen voor vertaling in de kerk. Zorgen voor het aanwezig zijn van Bijbels in andere talen. Bij vragen: neem contact op met Gave: www.gave.nl. Dat betekent ook: offers brengen. Maar: ons hele leven was toch een offer? (Rom. 12:1). Een offer dat wij blijmoedig brengen?
- 5) Gastvrijheid en liefde voor de vreemdeling, zijn niet alleen opdracht, maar ook gave. Het leven van de gemeente kan erdoor worden verdiept. Ex- moslims leren ons bijvoorbeeld wat 'lijden om Christus wil' betekent. Christenen uit andere culturen maken ons ervan bewust dat wij deel uitmaken van een wereldwijde kerk. Zij laten ons de veelkleurigheid van het lichaam van Christus zien. De ontmoeting met moslimvluchtelingen kan ons terugwerpen op het Woord van God en de kern van het christelijke geloof. Soms leer je bijbelteksten met andere ogen te lezen. De gemeente is de oefenplaats voor de liefde tot de vreemdeling. Hier leren wij anderen, met wie wij in heel veel opzichten misschien niets gemeen hebben, te accepteren en lief te hebben. Als broeders en zusters in Christus. Zo is de gemeente het 'huisgezin van God'. Laat dat nu precies zijn wat de vluchteling nodig heeft! Losgerukt uit de vertrouwde context door oorlog, politieke of religieuze redenen, is men op zoek naar een nieuwe gemeenschap. Naar liefde. Als de vluchteling ex-moslim is, geldt dit des te sterker. Vaak is hij/zij dan door de eigen familie verstoten. Dan moet de gemeente een plaats zijn, waar men zegt en waarmaakt: "Welkom thuis!"

- 6) De vreemdeling wordt in Romeinen 12 tussen de gelovigen en de vervolgers in genoemd. Dat is veelzeggend. Wanneer wij met een vreemdeling in aanraking komen, voelen wij ons vaak onzeker. Wie is hij/zij eigenlijk? Hoe moet ik mij ten opzichte van hem/haar gedragen? De cultuur en ons geloof blijken minder vanzelfsprekend dan wij altijd hebben gedacht. Een paar gedachten hierbij:
- Lang niet alle vluchtelingen zijn moslim. Een substantiële groep vluchtelingen is christen, in alle variëteit die het christendom kenmerkt. Sommige vluchtelingen zijn zelfs gevlucht vanwege geloofsvervolging. Naar hen toe heeft de gemeente een bijzondere roeping: zij zijn immers broeders en zusters.
 - Lang niet alle moslims zijn fundamentalistisch. Veel moslims zijn alleen in naam moslim en weten zelf nauwelijks wat zij geloven. Veel moslims zijn gevlucht voor fundamentalistische moslims.
 - Veel moslims zijn op zoek naar de waarheid. God is krachtig aan het werk onder m.n. Arabisch sprekenden en Iraniërs.
 - Ook fundamentalistische moslims zijn geschapen door God. Ook zij hebben Jezus Christus nodig. Laat u inspireren door de laatste verzen van Romeinen 12.
- 7) Gastvrijheid en liefde tot de vreemdeling zijn in bijbels perspectief volstrekt vanzelfsprekend. Ook in de kerkgeschiedenis blijkt dat gastvrijheid en christendom bij elkaar horen.
- 8) Christenen kunnen als geen ander zich identificeren met de vreemdeling.
- 9) Paulus spreekt in Romeinen 12 over het leven van de *gemeente* en hoe haar houding ten opzichte van de vreemdeling dient te zijn. In Romeinen 13 gaat het over de *overheid*. Deze draagt een zwaard om het recht te handhaven. Het is mogelijk dat de overheid op het punt van gastvrijheid de grenzen scherper trekt. Zij heeft een andere taak en verantwoordelijkheid.

6. Uit de kerkgeschiedenis

Vroege Kerk

“...Zij wonen op aarde maar het zijn hemelburgers. "Ze wonen in het eigen vaderland, maar als vreemden. Ze nemen deel aan al hun plichten als burgers, maar ze worden behandeld als vreemden. Elk vreemd land is voor hen vaderland en elk vaderland is voor hen vreemd land. Ze huwen zoals alle anderen en brengen kinderen voort, maar ze laten hun pasgeborenen, niet achter. Ze hebben gezamenlijk maaltijd, maar ze delen niet het bed. Ze leven in het vlees, maar niet volgens het vlees (2 Kor. 10,3; Rom 8, 8-12). Ze brengen hun leven op aarde door, maar het zijn burgers van de hemel.

Ze gehoorzamen aan vastgelegde wetten, maar door hun levenswijze gaan zij die wetten te boven. Ze houden van ieder en door iedereen worden zij vervolgd....”

(Tweede eeuw, Brief aan Diognetus, onbekende auteur. De auteur typeert het leven van de christenen in die tijd aan de hand paradoxen)

Middeleeuwen

Een wezenlijk onderdeel van het kloosterleven tijdens de middeleeuwen was de gastvrijheid. Veel kloosters en abdijen hadden een zogenaamde ‘kapel van de vreemdelingen’ of een ‘hotellerie’. De heilige Benedictus raadde aan: “alle gasten die aankomen, zullen ontvangen worden zoals Christus, want Hij heeft eens gezegd: Ik ben uw gast geweest, en u heeft Mij ontvangen”.

Johannes Calvijn

Wanneer begrippen als vreemdelingschap en gastvrijheid in de Bijbel voorkomen, laat Calvijn (zelf vluchteling geweest) in zijn commentaren, gepubliceerde colleges en preken

zien dat het hier gaat om een zeer wezenlijke notie in het Bijbels getuigenis. Gastvrijheid, zo stelt hij, gaat God zeer ter harte, omdat Hij op een bijzondere wijze zorg draagt voor vreemdelingen. Hiervoor voerde reformator verschillende motieven aan:

- 1) In de eerste plaats zijn vluchtelingen en vreemdelingen weerloos en kunnen zij nergens hulp en bescherming verwachten. Om die reden belooft God zelf hen te helpen.
- 2) In de tweede plaats laat Gods hulp aan vreemdelingen ook iets zien van het karakter van zijn genade voor mensen. Wanneer wij mensengunsten aan anderen bewijzen, verwachten we doorgaans hiervoor iets terug te krijgen. Maar hij die vriendelijk en royaal is voor onbekende gasten en vreemdelingen- zonder dat hiervoor iets tegen over staat- laat zien dat hij onbaatzuchtig is in zijn vrijgevigheid. Hierin weerspiegeld zou iemand de genade van God die volstrekt vrijwillig Zijn gunst bewijst aan zondagen zonder iets van hem terug te verlangen.

Nog een paar losse gedachten van Calvijn:

- Calvijn benadrukte dat het een bewijs is van de vreze des Heren als men aan de armen en ellendige gunst bewijst, inclusief de vreemdeling.
- Wij moeten zo gastvrij zijn voor alle mensen, alsof ze eigen bloedverwanten zijn.
- Christenen worden geroepen om alle mensen lief te hebben omdat ieder mens drager is van het beeld van God (met ieder mens is er een zekere ‘familiegelekenis’).
- Voorgangers van de gemeente hebben in de gastvrijheid en bijzondere voorbeeld: huizen van opziener dienen toevluchtsoorden voor vluchtelingen te zijn.
- “Zo zien wij dan dat wij iemand die gemeenlijk het meest door de mensen verlaten wordt, allermeest moeten verzorgen”

7. Preekschets

Inleiding

Voorbeeld: stel: naast je komt een Somalisch moslim gezin wonen. Wat is je eerste reactie? Hoe vind je dat? Wat voor gevoelens komen er naar boven? Zie je het als een bedreiging? Uitdaging? Kans? Veel christenen laten zich leiden door angst ‘Fobie’.

Xenofobie: Woord dat tegenwoordig veel klinkt. In de politiek. PVV zou xenofob zijn. Fobie = angst voor de vreemdeling. Deze preek gaat niet over de politiek. Maar heel praktisch. Dicht bij huis. Over onszelf. En onze verhouding tot de vreemdeling. De Turkse bakker om de hoek. De Irakese vluchteling in de straat, de Somaliër in de supermarkt, het Afgaanse meisje bij ons in de klas.

- Angst die er kan zijn benoemen. Met voorbeelden. En serieus nemen, niet bagatelliseren.
- Wat vreemd is maakt ons altijd onzeker. Uitleggen waarom.
- De vreemdeling tussen vriend en vijand (voorbeelden van beiden)
- Onbekend maakt onbemind
- Voordelen uit de weg ruimen: Veel moslims zijn géén terrorist, er zijn ook christelijke vluchtelingen, sommige/veel vluchtelingen zijn op zoek naar de waarheid, enz.)
- Ook in de tekst: vreemdeling tussen broeders en vervolgers in! (uitwerken tekstverband)
- Paulus voelt die spanning blijkbaar ook wel aan.

Uitdaging

Waardoor laten wij ons in houding t.o.v. de vreemdeling leiden? Wij kennen waarschijnlijk allemaal wel iets van bovengenoemde spanning. Maar wat geeft de doorslag? Onze gevoelens? Of het Woord van God?

De Heilige Geest daagt ons in deze tekst uit. Paulus gebruikt een ander woord: philoxenia: geen angst, maar liefde tot de vreemdeling. Gastvrijheid. Het kwade te overwinnen door het

goede.

- Niet denken volgens het schema van de wereld (=beking).
- Wij zijn als gelovigen immers gerechtvaardigd en willen tot leven door de Heilige Geest? Dat heeft concrete gevolgen. Uitleggen belang van gastvrijheid in de Bijbel. (ook verband met de Romeinenbrief uitwerken)
- Liefde drijft de vrees uit.

Opdracht

Hoe staan wij tegenover de vreemdeling? Groeten wij hen vriendelijk? Hebben wij een open uitstraling? Leggen wij contact met hen? Zoeken wij hen op, bijvoorbeeld in de straat of op azc?

- Je leven als offer aan God.
- Het kost iets van jezelf.
- Uitleggen van verschillende mogelijkheden van contacten leggen
- In anderen mens een medeschepsel van God zien. Het beeld van God.
- Als je zelf door God in genade bent aangenomen: ook wij anderen aannemen. Je bent toch niet beter
- Inzien: ook de gelovigen is vreemdeling op aarde. Vreemdelingen moeten dichtbij ons staan!

Slot

God wilde graag zijn genade aan ons geven. Wat is dat een wonder! Wij mogen en moeten ons nu leiden door de Geest. En dat is niet vaag. Dat gaat ook over de vreemdeling. Door de gastvrijheid Gods onvoorwaardelijke genade laten zien. God zegent hen die anderen tot zegen zijn. Gastvrijheid: niet alleen opdracht, óók gave.

8. Aanwijzing voor de liturgie

Liederen

Psalmen, berijming 1773

- Psalm 146: 4,5, 6,7 (aan vreemdelingen/ ellendigen doet God recht)
- Psalm 87 (Alle volken delen in het heil).
- Psalm 72:1,6,7 (God doet recht, helpt en redt de ellendigen)
- Psalm 81:5,6,10,11 (Israël denkt terug aan Egypte, God heeft hen daar bevrijd)
- Psalm 119: 10 (De gelovigen zijn vreemdelingen op aarde)

Psalmen Nieuwe Berijming (Liedboek)

- Psalm 146: 3,4,5 (aan vreemdelingen/ ellendigen doet God recht)
- Psalm 87 (Alle volken delen in het heil).
- Psalm 72: 1,4 (God doet recht, helpt en redt de ellendigen)
- Psalm 81: 2,3,5,8 (Israël denkt terug aan Egypte, God heeft hen daar bevrijd)
- Psalm 119: 7 (De gelovige als gast en vreemdeling op aarde)

Gezangen (Liedboek)

- Gezang 20: 4 t/m 7 (God staat aan de kant van hen die onrecht lijden)
- Gezang 21: 5 en 6 (God richt vreemdelingen op)
- Gezang 121 (de verdrukten mogen moed houden omdat Jezus' spoedig wederkomt)
- Gezang 297 (Alle volken zullen zich eens voor Hem buigen)

Opwekking

- 54 – Looft de Heere alle gij volken

- 162 – Ik zal U loven Heer
- 167 - Samen in de naam van Jezus
- 194 - U maakt ons één, U bracht ons tezamen
- 224 - Komt, laat ons zingen al te zaam
- 276 - Laat heel de wereld het zien
- 342 - Meer liefde, meer kracht
- 346 - Maak ons tot een stralend licht voor de volken
- 429 - God wijst mij een weg
- 505 – Toon Uw heerlijkheid in dit huis
- 646 - Koning en Heer, Eeuwige God

Overig

Heer, open mijn ogen (Elly en Rikkert)

Dankzegging en voorbede mogelijke punten

U kunt hiervoor ook gebruik maken van de Powerpoint die Gave ontwikkeld heeft voor de vluchtelingengebetsdag, deze kunt u downloaden vanaf de website van Gave.

- dat gemeente(leden) de oproep tot gastvrijheid praktische vorm gaat geven.
- dat vluchtelingen de kracht van Gods Woord mogen ontdekken
- bescherming en geloofsgroei van ex-moslims
- rechtvaardige besluiten in de asielprocedure
- liefde en toewijding van christenen voor vluchtelingen
- de vacatures bij Gave

9. Geraadpleegde literatuur

- Bruggen, Jakob van, *Romeinen, Christenen tussen stad en synagoge*, Kampen 2006
- Baars, A., *Calvijn: vluchteling en vreemdeling*, 2009 (Uitgave Willem de Zwijgerstichting)
- Boor, Werner de, *Der Brief des Paulus an die Römer*, Wuppertal 1989 (Uitgave: Wuppertaler Studienbibel)
- Calvijn, Johannes, *Uitlegging van den zendbrief van Paulus aan de Romeinen*, Leiden 1888.
- Lekkerkerker, Dr. A.F.N., *De brief van Paulus aan de Romeinen II*, Nijkerk 1980
- Leroux- Dhuys, Jean François, *Cisterciënzer Abdijen, Geschiedenis en architectuur*, Keulen 1999.
- Noordegraaf, A, e.a., *Woordenboek voor Bijbellezers*, Zoetermeer 2005
- *Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament*, Wuppertal 1977